

han er allerede i Færd med at kultivere nogle eller fyrretyve Tønder Land til sin Svigersøn. Saadan en Mand er en af dem, der fortjener den allerstørste Paaskønnelse af vort Samfund. Han har lagt en lille Provins til Landet, og han har ogsaa faaet skabt sig selv gode økonomiske Vilkaar.

Der ligger endnu adskillige Hundrede Tønder Land Hede tjenlig til Opdyrkning. Men her kommer vi saa til det Spørgsmaal, der er blevet saa aktuelt, at der skal Mergelspor derud. Og saadanne Mergelspor kommer ikke derud, uden at der kommer en vis Hjælp fra det offentlige Side. Paa den første Strækning fra Mergelgraven og ud vil der nemlig ikke kunne være Tale om at aflade noget Mergel, der er man forsynet. Det er derfor nødvendigt at yde et vist Tilskud.

Med Hensyn til Mergling i de fattige Egne vil jeg gerne sige nogle faa Ord. Det er i øvrigt saa ofte omtalt tidligere. Mergling i moderne Tid foretages ikke af den enkelte Mand. Man opretter en Organisation, der foretager Merglingen. Man kan ikke mere foretage Merglingen paa den Maade, at man sender nogle Mænd ned i en Mergelgrav og graver Mergel. Det foregaar nu paa den Vis, at man har store Maskiner og betydelige Anlæg, og for at skaffe dem til Veje er det ganske nødvendigt, at der maa staa en betydelig Organisation bagved, der føler sig fælles om dette Arbejde.

Nu har jeg forstaaet det saaledes, at man mente i Aar yderligere at kunne ned sætte Tilskuddet til Mergeltransporten, fordi man mente, at mange af dem, der fik Mergelen, godt havde Raad til selv at betale, man kunde med andre Ord gaa frem efter en vis Graduering af vedkommendes økonomiske Forhold. Rent bortset fra, at dette vilde være vanskeligt, fordi man da maatte have forskellige Satser, saaledes at den, der havde de og de Vilkaar, skulde have saa meget, og den, der havde lidt bedre Vilkaar, lidt mindre o. s. v., vil jeg sige, at man ikke vil kunne gennemføre Merglingen af de mange Arealer, der trænger til den, hvis man ikke kan gøre det organisationsvis, i Fællesskab. Og hvis man tager den Fragttættelse bort, som man nu giver, saaledes at den ikke kommer til at gælde alle dem, der skal være med i Selskabet, tror jeg, man maa forudse, at der vil komme en væsentlig Standsning, en Forhaling af den Tilkultivering, som vi dog alle maa ønske skulde gaa frem. Det vil i Virkeligheden sige, at man stiller mange overfor det Spørgsmaal, om de skal

gaa over til ekstensiv Drift af deres Jord, eller de skal benytte den intensive Drift.

Det betyder jo meget, at man kan være i Fællesskab om Arbejdet; de enkelte mindre bemidlede Jordbrugere i en betydelig Omkreds af et Sted, hvor man vil mergle, vil overhovedet ikke være i Stand til ved egen Hjælp at rejse saadanne Selskaber. Derfor vil det være urimeligt at betragte dette som en Understøttelse, det er i Virkeligheden et Beløb, der gives til Kultivering af fattige Jordarealer for at bringe dem op i en højere Kultur. Der er jo heller ikke Tale om, at der ikke betales noget; de paagældende betaler de $\frac{3}{10}$ af Fragten. Og det maa endvidere ikke glemmes, at der, hvor man kører Mergel, kommer der nogle Aar efter Fragt ud af Kunstgødning og af Foderstoffer og Fragt tilbage af Landbrugsprodukter, og det giver en betydelig Udvikling, som Banerne, ogsaa Statsbanerne, i Virkeligheden kommer til at tjene paa. Ikke saa faa Privatbaner i Hedegnene er netop bygget med det for Øje, at de ogsaa kunde komme til at transportere Mergel ud i disse Egne, og hvis man nu i Virkeligheden standser dette, vil ogsaa disse Baner komme til at lide i væsentlig Grad.

Det er blevet sagt af en æret Taler, at naar Beløbet af den forrige Regering var blevet indskrænket med 300 000—400 000 Kr., maatte den nuværende Regering ogsaa kunne indskrænke det yderligere. Ja, hvis en Regering næstefter vilde gøre det samme, saakom man jo snart til Bunden, saa det er ikke et Argument, man kan bruge. Men det forekommer mig ogsaa, at det, som den forrige Regering gjorde, var, at den søgte en Forhandling med de paagældende om dette Forhold, og efter denne Forhandling fik man det ordnet saaledes, at man følte sig tilfreds, naar man kunde faa et Tilskud som det Beløb, der blev opført paa Finansloven, og det synes jeg, den nuværende Regering ogsaa kunde være blevet staaende ved. Beløbet til Mergelspor blev ikke fikseret af den forrige Regering, det blev fremdeles anslaaet, men det er nu fikseret paa den nuværende Regerings Finanslov.

Det er et af de allervanskeligste Steder, hvor man kan fikserer Bevillingen, thi her skal jo ofte flere Sognes Beboere gaa sammen, udnytte et Mergelleje, køre Mergelen ud paa Spor rundt omkring o. s. v. Fra Statens Side har man hidtil faaet 2 pCt. Tilskud til den Rente, der skulde betales, idet man altid i Forening laante de Midler, som det kostede at køre Mergelen ud, og saa afbetalte dem som Regel i Løbet af 10 Aar. Og man